

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАУ БЕЛАРУСІ, КІРАЎНІЦТВА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР, МІНІСТЭРСТВА КІНАМАТАГРАФІІ БССР І КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНЫХ УСТАНОЎ ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР.

№ 52 (752) | Субота, 17 снежня 1949 года. | Цана 50 кап.

Наш народ ідзе наперад пад кіраўніцтвам слаўнай куністычнай партыі, узброенай усёперамагаючай марксісцка-ленінскай тэорыяй, пад кіраўніцтвам любімага бацькі, настаўніка і правадыра працоўных — таварыша СТАЛІНА. У гэтым — крыніца сілы і непераможнасці савецкага народа. У гэтым — зарука перамогі кунізму ў нашай краіне.

Высокі ўзор служэння народу

Магутным патрыятычным уздымам ахоплены ўся наша краіна ў гэты радасны дзень, калі народы Савецкага Саюза і ўсё перадавое чалавечтва рыхтуюцца да 70-годдзя дзяржавы, якая ўсталявала правадыра, настаўніка і друга працоўных Іосіфа Вісарыянавіча Сталіна.

Па ўсёй савецкай краіне разгарнулася ўсенароднае сацыялістычнае спаборніцтва. Савецкія людзі, мільёны працоўных усіх краін звяртаюць сваю любоў і пашану да вялікага Сталіна, насылаюць яму свае сардэчныя прывітанні і ад усе душы жадаюць доўгіх-доўгіх год здароўя на шчасце і радасць працоўных усяго свету.

Новым уздымам творчага натхнення супраць усенароднае свята ўся наша савецкая інтэлігенцыя — работнікі навукі і культуры, літаратуры і мастацтва. Самымі лепшымі дасягненнямі сваёй творчай працы, узораў іспраўнага народнага мастацтва зьявіліся выказаны сваёй бязмежнай любоўю, адданасцю і ўдзячнасцю мудраму і роднаму Сталіну, з чым імем звязаны ўздым і росквіт нашай савецкай культуры, кады мы абавязаны ўсім творчым дасягненнямі і поспехамі.

Нашы погляды, поўныя любоўю і адданасцю, звернуты да вялікага Сталіна — роднага бацькі, настаўніка і друга, таму што ў сваім правадыру савецкі народ бачыць лепшага вучня і прадаўжальніка ланіскай справы. У мудрым сталінскім кіраўніцтве, у клопатах таварыша Сталіна аб нашым народзе савецкія людзі заўсёды і ўсюды бачыць самы высокі і самы дарэгі ўзор служэння Радзіме, партыі і народу. Вось чаму з гордацю і любоўю гаворым мы пра свайго правадыра: Сталін — гэта Ленін сёння.

Таварыш Сталін натхняе на самаадданнае служэнне свайму народу ўсю нашу савецкую інтэлігенцыю. Работнікі літаратуры і мастацтва ў паўсядзённым дзейнасці свайго вялікага настаўніка бачыць узор глыбокага праанікнення ў жыццё народа, узор умення заўважаць і падтрымліваць усё перадавое, што нараджаецца нашым жыццём, узор умення выяўляць вопыт перадавых савецкіх людзей, рабіць яго здабыткам мільёнаў працоўных.

У самаадданым служэнні народу таварыш Сталін бачыць галоўную і адзіную мэту жыцця. Напярэдні выбары ў Вяшчынны Совет СССР, выступачы перад сваімі выбаршчыкамі 11-га снежня 1937 года, Іосіф Вісарыянавіч гаварыў:

«З свайго боку я хачу-бы запэўніць вас, таварышы, што вы можаце мець спадзяванца на таварыша Сталіна. Можнае разлічваць на тое, што таварыш Сталін зможа выяўляць свой абавязак перад народам, перад рабочым класам, перад сялянствам, перад інтэлігенцыяй».

Усё жыццё, уся дзейнасць таварыша Сталіна — гэта і ёсць найвышэйшы ўзор служэння свайму народу, узор дзяржа-

нінскага тыпу, які гораца і глыбока любіць сваю Радзіму, які аддае ўвесь свой розум, усе свае сілы на шчасце працоўных, на карысць партыі большавікоў.

Сваім вялікім прыкладам таварыш Сталін вучыць савецкую інтэлігенцыю аддаваць народу ўсе свае здольнасці, веды і сілы, выхоўваць у народзе высокую імкненні, дапамагаць партыі зрабіць усіх рабочых і калгаснікаў культурнымі і адукаванымі людзьмі.

Бліжэй да сучаснага жыцця, бліжэй да народа, да яго інтарэсаў, патрабаванняў, імкненняў і жаданняў, — вось сёння ўсіх указаннаў таварыша Сталіна, сёння ўсіх рашэнняў сталінскага Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) па пытаннях літаратуры і мастацтва. Ідэя служэння народу вызначае і самую сутнасць метада сацыялістычнага рэалізму, якім узброў таварыш Сталін «іскры пераў чалавечых душ» — пісьменнікаў, якім узброў усіх творцаў шматнацыянальнага савецкага мастацтва.

Натхняючай і невычарпальнай крыніцай творчасці для савецкага пісьменніка, мастака, артыста, музыканта служыць наша жыццё, наша рэчаіснасць, рысы ўсяго перадавага і новага, наш заўтрашні дзень — змуністычнае грамадства. Таварыш Сталін заўсёды напамінае нам, што для таго, каб ствараць узоры іспраўнага народнага мастацтва, неабходна глыбока адчуваць інтарэсы народа, быць у гутчы народнага жыцця. Карыснасць для народа — вось чым вызначаецца дзейнасць кожнага работніка літаратуры і мастацтва, вынікі яго творчай працы.

Партыя большавікоў, таварыш Сталін натхняюць пісьменнікаў, мастакоў, кампазітараў і ўсіх работнікаў культуры на пошукі тых новых магчымасцяў, тых новых шляхоў у творчасці, якія яшчэ больш набліжаюць наша мастацтва да народа, узнікаюць яго выхаваўчае значэнне, яго ўздзеянне на самыя шырокія масы працоўных.

З якой увагай і чулацю падтрымліваюць партыя і таварыш Сталін усё перадавое, усё наватарэкае ў савецкай літаратуры, савецкім мастацтве — мы бачым на прыкладзе з'яўлення ўсіх нашых лепшых творчых дасягненняў. Кожны новы твор літаратуры, мастацтва, музыкі, кіно, калі ён па-іспраўнаму глыбока паказвае савецкую рэчаіснасць, заўсёды знаходзіць шырую падтрымку нашай партыі, самае шырокае прызнанне мільёнаў савецкіх людзей, кроўна зацікаўленых у росце, развіцці і росквіце нашай літаратуры, нашага мастацтва, нашай сацыялістычнай культуры.

Вялікая чэсьць і вялікае шчасце служыць свайму народу, даражыць яго дэарам так, як Іосіф Вісарыянавіч Сталін. Няхай-жа такое-ж самаадданнае служэнне будзе для кожнага з нас самым дарэгім і самым высокім узорам!

(БЕЛТА)

Выданне Твораў І. В. Сталіна ў Беларусі

У сувязі з дарагой і знамянальнай датай — 70-годдзем з дня нараджэння Іосіфа Вісарыянавіча Сталіна — кніжная палата Беларускай ССР падзяляе вынікі работы па выданні Твораў І. В. Сталіна. За гэды савецкай улады ў Беларусі толькі на беларускай мове выданы Творы І. В. Сталіна агульным тыражом у 4.846 тысяч экзэмпляраў. Масавымі тыражамі вышлі ў свет 8 тамоў Твораў І. В. Сталіна, пераклад якіх на беларускую мову зроблены Беларускай філіялам Інстытута Маркса — Энгельса — Леніна пры ЦК ВКП(б).

Асобныя творы І. В. Сталіна на беларускай мове вытрымалі некалькі выданняў.

Семинар дакладчыкаў і лектараў ЦК КП(б)Б

У ЦК КП(б) Беларусі адбыўся двухдзёны семинар дакладчыкаў і лектараў ЦК КП(б)Б. Прысутнічала 170 чалавек. Удзельнікі семинара праслухалі лекцыі: «Жыццё і рэвалюцыйная дзейнасць таварыша Сталіна», «Ленін і Сталін — стваральнікі савецкай многанациональнай дзяржа-

вы» і «Сталін — арганізатар і натхніцель барацьбы савецкага народа і ўсяго працоўнага чалавечтва за мір, супраць падпальшчыкаў новай вайны».

Дакладчыкі і лектары ЦК КП(б)Б выехалі ў раёны рэспублікі.

(БЕЛТА)

Таварышу ЛЫНЬКОВУ Міхасю Ціханавічу

Дарэгі Міхась Ціханавіч! Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі гораца вітае Вас у дзень Вашага пяцідзесяцігоддзя. Сваёй актыўнай і плённай літаратурнай і грамадскай дзейнасцю Вы нястомна ўзбагачаеце беларускую савецкую літаратуру, адным з віднейшых прадстаўнікоў якой Вы з'яўляецеся.

Вашы творы карыстаюцца заслужанай любоўю ў савецкага чытача і ўносяць значны ўклад у высокародную справу выхавання працоўных у духу савецкага патрыятызма, бязмежнай адданасці вялікай партыі Леніна — Сталіна.

Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі жадае Вам, Міхась Ціханавіч, здароўя, далейшых поспехаў у творчай працы на карысць нашай Савецкай Радзімы.

ЦК КП(б)Б.

Мы Табе прысягаем

Я ніколі не ведаў пракалятага ладу старога: У семнаццатым годзе мая пачалася дарога. Таго свету старога я выраб убацьчы зьярыны Першы раз у вайну, на задымленых мінскіх руінах.

Пакаленне маё гадваў і вучыў ты нядарам, Як адзім, мы пайшлі пад твае баявыя штандары. Можна-б сіл нехапіла, можна ў стомае закрыліся-б вочы, Калі-б ты разам з намі заўсёды ў бітвах не крочыў.

На Дунаі і Одэры, пад Бухарэстам і Прагай Ты для нас быў паролем, і сцягам, і нашай адегай. У Сафіі, Варшаве — куды-б толькі мы ні ўступалі — Мінк натоўпаў святочных усюды цябе сустракалі.

Ты нас першы вітаў з міліёнаў сцягоў і партрэтаў Сваёй добрай усмешкай, якой мы з маленства сагрэты. Нас, тваіх пасланцоў, у надзеі зямля ўся чакала, Тваё імя ўсе сэрцы, як ключ залаты, адмыкала.

Ты ў нас вынаваў мужнасць, якая жалеза скрышыла: Ты ў нас вынаваў веру — нам праца любая пад сілу. Мы не ведаем стомы, не шукаем ніколі спакою, Кожны дзень наш плыве не руччом, а бурлівай ракою.

І надае з нас кожны, дзе-б ні быў — на палях ці ля домнаў — Быць дастойным цябе, да цябе быць хоць крышку падобным. Многа гора людскога, бацька наш, на тваё легла сэрца, Хай-жа сёння і вечно яно толькі ў радасці б'есца.

Ты за працай вялікай і дні і блассонілыя ночы, Хай-жа смутку ніколі не ведаюць родныя вочы.

Прысягаем ад сэрцаў, табе да астатку адданых, Усё зрабіць, каб хутчэй быў у нас кунізм збудаваны. Знаем: хутка ён прыдзе, як сонца заззяе над светам — Твайго шляху вяршыня, твая запаветная мэта.

Пісем ПАНЧАНКА

СТАЛІН

Вось маленства шчаслівае наша — Ён падняў, Ён рунах Мамлакат; Вось юнацтва — Ангеліна Паша Занікае на трантар дзяўчат; Вось і сталасць — Аб славе Мазая Чыстай сталіно звінчы Данбас, І Гастэлава сэрца Палае, Азарачы мужнасцю Час, Калі Мао Цзе-дуна салдаты Узнялі — Над Пякінам сцягі...

Надыходзіць Пера, Расплаты За астрогі І ланцугі.

Супраць здрадніцкай Цёмнае мовы Падыманаюца ўсюды Нашай праўды, Бясстрашнае слова, Голас Робсана, Песня Няруды, Раны Грыцы,

Кроў куніста Тальці, Калыхана І першаў усмешка дзіціці.

Гэта ўсюды мацнее адзіная Міру, Творчасці, Працы сям'я, Чалавечы шчасце радзіма, Наша доля — Мая І твая.

Дарагі нам рысы, Прынеты, Сівізна І маршчынікі ўсе, — Гэта ён, Хто высока Над светам Нашу будучыню Несе. Гэта ён, Хто ў шынеці паходнай Пераходзіць граніцы без віз...

Добры дзень, Наш жаданы і родны, Добры дзень, Кунізм!

Васіль ВІТКА

Сталіна імя

Здаўна сталася так у савецкай Радзіме, — Усяму, што ў жыцці ў нас найлепшага ёсць, Мы даём дарагое нам Сталіна імя, Каб навечна свяцілася ў ім малодасць.

І ўсяму, чаму выпала слава такая, Адрываецца столькі на свеце дарог, Што яно не старэе і не патухае, А да новых вышэйшых ідзе перамог.

І заўсёды і ўсюды ўсялякая справа, Якой Сталіна імя ў жыцці мы далі, Сустракае любоў і народную славу, —

У ёй веліч і праўда савецкай зямлі.

Вось чаму ва ўсім свеце, у розных краінах, Ці то ў мірныя годы, ці ў час непаголы, Ласкай шырай вітаць мін нацыі — адзіны, Наш вялікі, наш слаўны савецкі народ.

Бо ў ім Сталіна імя і думы адбіты. Як вясновыя промі ў крынічнай вадзе, Непалісны народ наш праз працу і бітвы Усіх працоўных зямлі к кунізму вядзе.

Кастусь КІРЭНКА



«І. В. СТАЛІН І Я. М. СВЕРДЛАЎ У ССЫЛЦЫ».

Націна мастака П. Раманюскага.

Фотарэпрадукцыя Г. Буганкі.



«І. В. СТАЛІН НА РУБЯЖАХ АБОРОНЫ».

3 націны мастака Н. Фінагенава.

Фотакроніка ТАСС.

Што за сонца яснае над зямлёй усёй гарыць...

Радасна жыць у нашай краіне, якую асветляе мудрасць Сталіна. Радасна працаваць і тварыць пад сонцам вялікай Сталінскай Канстытуцыі, якая дае савецкаму чалавеку свабоду і шырокія правы, — такія правы і свабоды, да якіх на працягу тысячгадоў, як расліна да сонца, імгнудася думка перадавых людзей да маршчыні.

Вялікі ідэй партыі Леніна — Сталіна аб'ядналі ўсіх працоўных нашай краіны, і з тых ідэй нарадзіўся нявычаны свету савецкі патрыятызм, шэраўная воля ў змаганні за лепшыя ідэалы чалавечтва, маральна-палітычнае адзінства савецкіх народаў, тварчавыя любоўю і адданасцю свайму мудраму правадыру. Аб сваёй любі пня савецкі народ славу любімаму Сталіну. Народная песня аб Сталіне раскрывае самыя глыбокія думы і імкненні працоўных. Гэтая песня выяўляе праўду і сілу палітыкі партыі і савецкай дзяржавы, — аснову савецкага ладу, братэрства і дружбы народаў, уземныя сувязі братніх шматнацыянальных культур.

Творчы дасягненні ажнога народа ў нашай краіне — ёсць крыніца радасці і гордасці для ўсіх народаў Саюза. Беларускае песня звінчы у прадгор'ях Паміра і на Далёкім Усходзе, на берагах Арктыкі і за Каўказскімі горамаі. Таксама любімае слухае і ўспрымае беларускі народ песні другіх братніх народаў.

У песнях народаў аб сталінскай дружбе вырастае светлы вобраз Сталіна. Любімым параўнаннем у беларускіх песнях з'яўляецца параўнанне Леніна і Сталіна з магутнымі воламаі, што развілі народы ад векавага жабрацтва і гора.

Ленін — Сталін далі ўсім народам зямлі Жыццё светлага, Ды зможае. Справу, пачатую Леніным, завяршыў Сталін: Шыроку дарожаньку Ленін праляжыў, Пракладку дарожанькі Сталін завяршыў, — так расказвае песня пра дарожаньку беларускага сям'я.

Беларускія песні фальклор малое вобраз Сталіна ў паэтычных вобразах зары, сонца, які даюць чалавеку святло і радасць.

Сталін, Сталін дарэгі, Як існа зорка, зазень ты. Да кунізма нас вядзі.

Што за сонца яснае Над зямлёй усёй гарыць... — Гэта наш любімы Сталін Цяло і шчасце нам дарыць.

Шчыра і задушына мелодыя гэтай песні даслужыла кампазітарам крыніцай натхнення пры напісанні шырока разгорнутых музычных твораў. Так, апошняя частка Трэйці сімфоніі кампазітара Ціцюкага праз прасякнутае ірычна-эпічнае мелодыяй народнай песні «Сталін — родны бацька наш».

Апрача багатырскіх эпічных вобразаў народная песняная лірыка дае партрэтныя зарысуюкі любімага правадыра:

Вісць Сталіна партрэт, А на рамачы кругі, Усмехаецца вачамі, Такі родны, дарэгі.

Самымі любімымі ў песнянай творчасці народна з'яўляюцца словы: «мудры», «дарагі», «стварц Канстытуцыі», «вялікі правадыр», «друг», «настаўнік», «родны бацька», «любімы сакал». Народная песня яскрава адлюстроўвае і падкрэслівае партыйнасць савецкага мастацтва. Увасобленнем гэтай партыйнасці з'яўляецца вобраз Сталіна — правадыра ўсяго прагрэсіўнага чалавечтва.

Народная творчасць малое Сталіна не толькі як вялікага рэвалюцыянера, тварца новых законаў, правадыра народаў, — народная песняная творчасць услаўляе яго як вялікага палкаводца. Савецкія багатыры з імем Сталіна ў сэрцы перамагі ворагаў, зламалі хрыбет сусветнага фашызма. Багатае франтавай і партызанскай лірыка, якая услаўляе подзвігі байшоў на ратцым полі, заўсёды малое вобраз Сталіна-палкаводца.

Любоўна, з удзячнасцю ўспамінае народ у песнях перамогу над ворагам:

Шчыльна злітае калонай, Сэрцам Сталіна сагрэты Слы Арміі Чырвонай Паказалі ўсяму свету.

Услаўляючы гераічныя подзвігі, савецкі народ грозна перасцерагае ворагаў:

Хто-ж памкнеца — песня спета, Госць нязваны будзе біты, — Няхай вораг помінь гэта, Вораг тайны і адкрыты.

Савецкі народ верыць у сваю будучыню, бо з намі Сталін, яго мудрасць, яго става, яго сіла!

Р. ШЫРМА, народны артыст БССР.

ЛІТАРАТУРНЫЯ ВЕЧАРЫ

13 снежня ў Мінскім індустрыяльным тэхнікуме адбыўся літаратурны вечар, прысвечаны 70-годдзю з дня нараджэння вялікага правадыра савецкага народа таварыша Сталіна.

Даклад «Вобраз І. В. Сталіна ў беларускай паэзіі» зрабіў Р. Шыраба. Затым з чытаннем сваіх твораў аб таварышу Сталіне выступілі пражанікі М. Ткачоў, А. Бузкоў-

скі і паэты В. Вітка, А. Зарычкі, М. Аўрамчык і М. Тамола.

Такі-ж вечар адбыўся ў вайнаў Мінскага гарнізона, з дакладам «Адлюстраванне вобраза вялікага Сталіна ў мастацкай літаратуры» выступіў С. Майхровіч.

Творы, прысвечаныя вялікаму правадыру, прачыталі А. Вядлюгін, М. Аўрамчык і Н. Гарулёў.

Вялікі правадзёр і настаўнік комуністычнай партыі і совецкага народа

Да сямідзесяцігоддзя з дня нараджэння І. В. Сталіна

У гісторыі чалавечтва XIX і XX стагоддзяў узвышліся чатыры велічныя фігуры геніяльных мысліцеляў і найвялікшых рэвалюцыянераў—Маркса, Энгельса, Леніна і Сталіна, асвятлячы сваім вучэннем шлях барацьбы мільянаў мас працоўных усяго свету супраць капіталізма, за перамогу сацыялізма.

Іосіф Вісарыянавіч Сталін—друг і саратнік Вязіміра Ільіча Леніна, вялікі прадаўжальнік яго справы. Сталін—гэта Ленін сёння, гавораць у нас у партыі і ў народзе.

Усё слаўнае, поўнае гераічнай працы і подзвігаў жыццё Іосіфа Вісарыянавіча Сталіна з юнацкіх год прысвечана барацьбе за справу рабочага класа, за палешанне становішча рабочага класа і яго ўзвышэнне, за шчасце народа і ўсяго працоўнага чалавечтва. Усё жыццё І. В. Сталіна, яго беззаставеснае служэнне народу з'яўляецца для людзей, якіх цікавіць барацьба за рабочага класа, для ўсіх барацьбітоў за справу рабочага класа, за камунізм.

«Калі-б кожны крок у май барцьбе на ўзвышэнне рабочага класа і ўмацаванню сацыялістычнай дзяржавы гэтага класа не быў пакараным на тое, каб умоваўца і падаўжальнікам становішча рабочага класа, дык я лічыў бы сваё жыццё бязмежным», — гаварыў таварыш Сталін.

Больш 50 год нястомна змагаецца таварыш Сталін за справу рабочага класа, за шчасце працоўных. Усё яго жыццё намяраўна звязана з гісторыяй вялікай партыі большэвікоў, з гісторыяй першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян. Сталінскі гений, сталінская мудрасць, сталінская воля ўзвышлі ў гісторыю чалавечтва, як магутная, цудоўная сіла, якая мабілізуе масы, пераўтварае свет.

Імя таварыша Сталіна—самае дарагое імя для нашага народа, для сямей мільянаў працоўных на ўсім зямным шары. Сталін—светлая надзея ўсіх працоўных і прыгнечаных. Сталін—сцяг барацьбы за шчасліваю будучыню ўсяго чалавечтва, барацьбы супраць капіталістычнага рабства, супраць падальчываўчай новай вайны, за мір і дружбу народаў, за сацыялізм.

Сталін—мудры правадзёр і настаўнік большэвіцкай партыі, совецкага народа, геніяльны стратэгі сацыялістычнай рэвалюцыі, найвялікшы палкаводзец усіх часоў і народаў, які выратаваў народы Еўропы і ўсяго свету ад фашысцкага занявольства. Сталін—стваральнік і кіраўнік многаацыянальнай сацыялістычнай дзяржавы—Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, натхніцель і арганізатар усіх перамог сацыялізма, правадзёр і настаўнік міжнароднага рабочага класа, працоўных усяго свету.

Сталін узначальвае і патхніцель барацьбу народаў Савецкага Саюза за завяршэнне будаўніцтва сацыялістычнага грамадства і паступовы пераход да камунізма. Сталін узначальвае і патхніцель высокародную, справядлівую барацьбу лагера міра, дэмакратыі і сацыялізма супраць агрэсараў і падальчываўчай новай вайны, у абарону міру, за шчасце чалавечтва.

Працоўны нашай Радзімы і ўсяго свету рыхтуючы адначасна прадстаіць 70-гадзье Іосіфа Вісарыянавіча Сталіна, як вялікае свята ўсяго прагрэсіўнага чалавечтва.

наіснаў работу «Марксізм і нацыянальна-дэмакратычныя пытанні», у якой распрацаваў большэвіцкую тэорыю і праграму па нацыянальнаму пытанню. Сярод марксісцкіх твораў па нацыянальнаму пытанню Ленін на першае месца ставіў работу Сталіна.

Царская ўлада жорстка праследвала таварыша Сталіна. За час з 1902 па 1913 год Сталін арыштоўваўся сем разоў, быў у ссылцы шэсць разоў, удзяў за сысылкі пяць разоў. Знаходзячыся ў ссылках, таварыш Сталін не спыняе рэвалюцыйнай работы. У перыяд вайны, знаходзячыся ў тухарэўскай ссылцы, ён цвёрда стаіць на ленінскай інтэрнацыяналісцкай пазіцыі па пытаннях вайны, міру і рэвалюцыі. З апошняй, самай працяглай, тухарэўскайсылкі таварыша Сталіна вызваліла лютаская рэвалюцыя 1917 года.

У новых гістарычных абставінах пасля перамогі лютаскай рэвалюцыі Сталін кіруе дзейнасцю Цэнтральнага Камітэта партыі, газетай «Правада». Пасля звароту ў Расію Леніна, Сталін рашуча выступае ў абарону ленінскіх Красавіцкіх тэзісаў і разам з Леніным кіруе барацьбой партыі за пераход ад буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі да рэвалюцыі сацыялістычнай. У маі 1917 года ўтвараецца Цэнтральны ЦК. Таварыш Сталін выбіраецца членам Цэнтральнага ЦК.

У бурныя дні 1917 года Сталін, працягваючы ў непасрэднай блізкасці з Леніным, стаіць у цэнтры ўсёй дзейнасці па кіраўніцтву партыяй. Пасля ліпенскіх дзён, калі Ленін знаходзіўся ў падполлі, Сталін непасрэдна кіраваў Цэнтральным Камітэтам і Цэнтральным органам партыі. Сталін выратаваў дарагое жыццё Леніна, рашуча выступіўшы супраць прапановы здраднікаў Каменева, Рыкыза, Троцкага выдаць Леніна на суд контррэвалюцыйнага Часовага ўрада. Схаваўшы свайго настаўніка і друга ў глыбокім падполлі, Сталін падтрымліваў з ім шчыльную сувязь, два разы наведаў Леніна ў Развілле.

Сталін непасрэдна кіраваў работай VI з'езда большэвіцкай партыі. У сваіх дакладах і выступленнях на з'ездзе Сталін даў рашучы адпор траціцкім, якія выступалі супраць курсу партыі на сацыялістычную рэвалюцыю. Сталін праарокі гаварыў:

«Не выключана магчымасць, што імяна Расія з'явіцца краінай, пракаляючай шлях да сацыялізма... Трэба адкінуць аджыўшае ўжалеце аб тым, што толькі Еўропа можа казацца нам шлях. Існуе марксізм дагматычны і марксізм творчы. Я стая на глебе апошняга» (Творы, т. 2, стар. 186—187).

Гісторыя падвердзіла геніяльнае прадбачанне таварыша Сталіна.

VI з'езд аб'яднаў вакол Сталіна, які адстаіваў вучэнне Леніна аб магчымасці перамогі сацыялізма ў нашай краіне. З'езд нацпаў партыю на ўзброенае паўстанне, на сацыялістычную рэвалюцыю, на ўстаўнаўленне дыктатуры пролетарыята.

Ленін і Сталін — патхніцелі і арганізатары Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Сталін узначаліў партыйны цэнтр па кіраўніцтву паўстаннем.

Грандыёзная работа большэвіцкай партыі і яе вялікі правадзёр — Ленін і Сталін па заваяванню большасці ў рабочым класе, у Саветах, па прымяненню на бок сацыялістычнай рэвалюцыі мільянаў працоўных сялян, па падрыхтоўцы ўзброенага паўстання закончылася поўным поспехам.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя з'яўляецца панаванне буржуазіі і ўстанавіла дыктатуру пролетарыята. Тым самым Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя адкрыла новую эру ў гісторыі чалавечтва, эру пролетарскіх рэвалюцый. Яна азначала карэнны наварот у сутнасці гісторыі чалавечтва ад стараго, капіталістычнага свету да новага, сацыялістычнага свету. Пасля перамогі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі перад большэвіцкай партыяй і рабочым класам пасталі задачы будаўніцтва і абароны першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян.

З першых-жа дён устанавлення сацыялістычнага свету Сталін—бліжэйшы спадчынік Леніна—вёў гіганцкую работу па ўмацаванню савецкага грамадскага і дзяржаўнага ладу. Сталін быў выбраны ў склад Савета Народных Камісараў і ўзначальваў да 1923 г. Народны камісарыят па справах нацыянальнасцяў. Сталін кіраваў будаўніцтвам нацыянальных савецкіх рэспублік і абласцей. Ленін высока аданіў дзейнасць Сталіна, як кіраўніка нацыянальнай палітыкі партыі і савецкай дзяржавы, да якога любіць з прадстаўніцкай нацыяй мог звернуцца за вырашэннем сваіх пытанняў. Ленін указваў, што на гэтую пасаду няма іншай кандыдатуры, акрамя таварыша Сталіна.

3 сакавіка 1919 года і да красавіка 1922 года Сталін—народны камісар дзяржаўнага кантролю, рэарганізаванага потым ў Рэбача-сялянскую інспекцыю. Сталін правёў вялікую работу па ўмацаванню савецкага дзяржаўнага апарата, па збліжэнню яго з масамі рабочых і сялян. Ленін падкрэсліваў велізарнае значэнне і гэтага ўчастка дзейнасці таварыша Сталіна, аўтарытэтыўнага дзяржаўнага кіраўніка.

Выключную ролю адыграў таварыш Сталін у абароне сацыялістычнай Вяцкаўшчыны ў перыяд замежнай вайнай інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны, калі вогненнае калёна фантоў спісала нашу краіну з усіх бакоў. Сталін быў намеснікам Леніна ў Савене Абароны, творцам важнейшых стратэгічных планаў, кіраўніком рашучых баявых аперацый. Пад Царыцыным і пад Пермю, пад Пётрградом і супраць Дзянікіна, па загадзе супраць панаскай Польшчы і па лютні супраць Врангеля—усюды жалезная воля і стратэгічны гений Сталіна забяспечылі перамогу рэвалюцыі. З імем Сталіна звязаны самыя слаўныя перамогі Чырвонай Арміі.

Усе галы грамадзянскай вайны прайшлі пад знакам шчыльнага супрацоўніцтва Леніна і Сталіна. Разам з Леніным Сталін будаваў і ўмацоўваў Чырвоную Армію. На даражэнню Леніна Сталін распрацаваў асновы перадавой савецкай вайнай навуцы, той навуцы, якая ніспыльна развіваючыся і ўзбагачаючыся, забяспечыла перамогу савецкага народа ў галы грамадзянскай вайны і інтэрвенцыі, забяспечыла сутэсна-гістарычную перамогу ў Вялікай Айчыннай вайне.

Пасля звязвання пераможнай вайны з інтэрвенціямі і белаварцамі Сталін разам з Леніным кіраваў мірным гаспадарчым будаўніцтвам і прымаў усе меры па ўмацаванню Савецкай дзяржавы. Сталін наспадуюна адстаіваў ленінскую лінію ў барацьбе супраць усіх ворагаў партыі, арганізацыяна кіраваў барацьбой супраць антыленінскіх групоўкаў у перыяд прафсаюнальнай дыскусіі, агрутоўваў партыю вакол ленінскай платформы, якая была ўдзельна X з'ездам партыі.

Стратэгічнае рашэнне X з'езда партыі аб пераходзе да новай эканамічнай палітыкі забяспечыла трымамі саюз рабочага класа і сялянства для будаўніцтва сацыялізма. Гэтай-жа задачы служыла і рашэнне з'езда па нацыянальнаму пытанню. У дэклаце «Аб чарговых задачах партыі ў нацыянальным пытанні» Сталін сфармуляваў асноўную практычную задачу: ліквідаваць цяжкую спадчыну мінулага—гаспадарчую, палітычную і культурную адстакае раней прыгнечаных народаў, дапамагчы ім дагнаць у гэтых адносных цэнтральную Расію. Сталін заклікаў партыю да рашучай барацьбы з ухідам і нацыянальным пытанні — вялікарускім паншывам, як галоўнай небяспекай, і мясцовым буржуазным нацыяналізмам, які тармазіў справу аб'яднання народаў нашай краіны.

Сталін правёў велізарную работу па аб'яднанню савецкіх рэспублік у адну саюзную дзяржаву — СССР. Утварэнне СССР з'явілася пераходным момантам у гісторыі народаў нашай краіны, буйнай вехай у жыцці і ўмацаванні савецкай улады. Савецкі Саюз развіўся ў сур'ёзную міжнародную сілу, якая можа ўздзейнічаць на міжнародную абстаноўку і змяніць яе ў інтарэсах працоўных.

Сталін кіраваў і карыстаецца бязмежным даверам і любоўю ўсёй партыі і працоўнага народа. З красавіка 1922 года Пленум Цэнтральнага Камітэта партыі па прапанове Леніна выбраў Сталіна Генеральным Секратаром ЦК. З таго часу І. В. Сталін называюцца працуе на гэтай пасадзе.

21 студзеня 1924 года большэвіцкую партыю і савецкі народ напалкала найвялікшае гора—у Горках, пад Масквой, памёр Ленін, правадзёр і заснавальнік партыі большэвікоў, правадзёр працоўных усяго свету.

Сняг Леніна, сцяг партыі высока ўзняў і павёс далей выдатны вучань і саратнік Леніна, лепшы сын большэвіцкай партыі і працоўнага народа, дастойны прэміяні і вялікі прадаўжальнік справы Леніна таварыш Сталін.

шляху, змагаецца і перамагае пад сцягам ленінізма, пад кіраўніцтвам Сталіна—вялікага прадаўжальніка справы Леніна.

Таварыш Сталін адстаіваў вялікае ленінскае вучэнне ад шматлікіх атак ворагаў сацыялізма і развіў яго далей. Класіфікацыя працы таварыша Сталіна «Аб асновах ленінізма», якая выйшла ў свет у 1924 годзе, межа выключна важнае значэнне ў справе абароны, абгрунтавання і развіцця ленінізма, у справе ідэйнага разгрому траціцкім. У гэтай рабоце дадзена майстарскае і зразумелае і глыбокае абгрунтаванне ленінізма, як марксісцка-імперыялізма і пролетарскіх рэвалюцый, паказана тое новае, што ўнёс Ленін у развіццё марксісцкай тэорыі. Усё каштоўнае ідэйнае багацце ленінскай спадчыны было сабраны і разгледжана таварышам Сталіным з пункту погляду новай гістарычнай эпохі. Гэта азначала гіганцкі крок наперад у развіцці марксісцка-ленінізма. Работа Сталіна «Аб асновах ленінізма» ўзброіла талы, узброіла і цыпер камуністаў ва ўсім свеце вострай зброй марксісцка-ленінскай тэорыі.

Вялікі Ленін адшоў ад нас у той час, калі савецкая краіна стала перад тварам сур'ёзных унутраных і міжнародных цяжкасцяў. Капіталізм у Заходняй Еўропе, устаўляў перад першым наіснам рэвалюцыйнага руху, уступіў у паласу часовай частковай стабілізацыі і імкнуўся зрабіць новы наіснае на СССР. У нашай краіне на аснове новай эканамічнай палітыкі, разлічанай на перамогу сацыялізма, разгарнулася барацьба паміж капіталістычнымі і сацыялістычнымі элементамі гаспадаркі. Пытанне «хто—каго» не было яшчэ вырашана.

Калі краіна заканчвала аднаўленне народнай гаспадаркі, з усіх вострымі паўстаіла пытанне аб шляхах далейшага будаўніцтва, аб магчымасці перамогі сацыялізма ў нашай краіне. Без прамога і яснага адказу на гэтыя пытанні ўся практычная работа па будаўніцтву была-б работай без персяпятаў, работай услупую, упустую. Агідныя ворагі ленінізма — траціцкі, зіноўбэўцы імкнуліся атруціць партыю, рабочы клас атрутай меншавіцкага нявер'я ў магчымасць перамогі сацыялізма, выяі справу да рэстаўрацыі капіталізма. У гэтай складанай абстаноўцы патрэбны былі гений і воля І. В. Сталіна, каб адстаіць ленінскія запаведы, вызначыць канкрэтыныя шляхі і метады будаўніцтва сацыялістычнага грамадства, павесці партыю і краіну да перамогі сацыялізма.

Найвялікшай заслугой таварыша Сталіна з'яўляецца абарона, абгрунтаванне і развіццё ленінскага вучэння аб магчымасці перамогі сацыялізма ў адной краіне. Распрацоўка важнейшых палажэнняў гэтага вучэння прысвечана выдатна работа таварыша Сталіна «Кастрычніцкая рэвалюцыя і тактыка рускіх камуністаў», напісаная ў 1924 годзе. Неацэннае значэнне тэарэтычных палажэнняў ленінска-сталінскага вучэння аб перамоце сацыялізма ў адной краіне заключаецца ў тым, што яны давалі ясную персяпятаў барацьбы за таржаства сацыялізма, узброівалі партыю і рабочы клас несакуршальнай верай у перамогу сацыялістычнага будаўніцтва. Гэтыя палажэнні агілі ў аснову гістарычных рашэнняў XIV канфэрэнцыі партыі (красавік 1925 г.) як закон партыі, абавязковы для ўсіх яе членаў.

Заходзячы з укавання Леніна, Сталін распрацаваў геніяльны план пабудовы сацыялістычнага грамадства ў нашай краіне. Важнейшымі зямлямі гэтага плана з'явіліся сацыялістычная індустрыялізацыя краіны і калектывізацыя сельскай гаспадаркі.

Таварыш Сталін з'явіўся патхніцелем сацыялістычнай індустрыялізацыі СССР. Лінію на сацыялістычную індустрыялізацыю краіны таварыш Сталін вызначыў на XIV з'ездзе партыі ў 1925 годзе. Таварыш Сталін выкрэў здарніцкую сутнасць траціцкіска-зіноўбэўскіх «планаў», галоўнай мэтай якіх было занявольне нашай краіны імперыялістычнымі драпежнікамі, ператварэнне яе ў аграрны прыдатак капіталістычнага свету, бездапаможны і бяззбройны перад тварам капіталістычнага абружэння.

У класіфічнай рабоце «Да пытанняў ленінізма», якая вышла ў свет у 1926 годзе, таварыш Сталін ідэйна разграміў ліквідацкую, капіталістычную пазіцыю Зіноўева і Каменева і тэарэтычна абгрунтаваў генеральную лінію XIV з'езда партыі на сацыялістычную індустрыялізацыю краіны і пабудову сацыялістычнага грамадства.

У барацьбе з ворагамі партыі складалася пасля выхладу Леніна са строю тое кіруючае ядро нашай партыі, якое агрутавала партыю вакол запаветаў Леніна і вывелі савецкі народ на шырокую дарогу індустрыялізацыі краіны і калектывізацыі сельскай гаспадаркі, разгорнутага сацыялістычнага будаўніцтва. Кіраўніком гэтага ядра і вядучай сілай партыі і дзяржавы з'явіўся таварыш Сталін.

І. В. Сталін распрацаваў важнейшыя палажэнні аб сацыялістычнай індустрыялізацыі краіны, яе шляхах, металах, крыніцах унутраных сацыялістычных наваленняў. Таварыш Сталін — кіраўнік усёй справы індустрыялізацыі, ініцыятар стварэння новых галін прамысловасці, натхніцель і арганізатар стварэння другой вулгана-металургічнай базы ў нашай краіне, усіх буйнейшых сацыялістычных будоўляў. Указанні таварыша Сталіна аб развіцці цяжкай індустрыі і яе сэрцавіны—ма-

шынабудавання, аб неабходнасці высокіх тэмпаў індустрыялізацыі, павышэнні прадукцыйнасці працы, рэжыме эканоміі, зніжэнні сабекошту і г. д., выкалікалі магутны вытворчы ўздэм сярод шырокіх мас рабочага класа і сталі баявой праграмай мільянаў працоўных. У краіне шырока разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва, стаўшы магутным рухавіком будаўніцтва сацыялізма.

За галы сталінскіх пяцігодкаў савецкі народ, кірэмы партыяй, на чале з І. В. Сталіным, стварыў першакласную прамысловасць, забяспечыўшы перадавой тэхнікай. Вялікая сацыялістычная індустрыяльная дзяржава аказалася здольнай разграміць фашысцкую Германія, якая захапіла ў свае рукі амаль усю прамысловасць Еўропы. Магутнасць нашай сацыялістычнай прамысловасці з новай сілай праяўляецца і цяпер, у пасляваенны перыяд, у высокіх тэмпах аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі. Усе гэтыя суцэснагістарычныя перамогі — таржаства геніяльнага сталінскага плана індустрыялізацыі краіны.

Таварыш Сталін з'яўляецца творцам калгаснага ладу. Абшпіраючы на ўказанні Леніна аб тым, што дробнай гаспадаркай з галечы не выйці, таварыш Сталін высунуў на XV з'ездзе партыі ў 1927 годзе задачу калектывізацыі сельскай гаспадаркі, стварэння з дробных сялянскіх гаспадарак буйных грамадскіх калектывізацыі сельскай гаспадаркі і на гэтай аснове ліквідацыі кулацтва як класа. Таварыш Сталін разграміў правапартуністычную тэорыю «самацёку» ў сацыялістычным будаўніцтве.

Таварыш Сталін усебакова распрацаваў і ажыццявіў тэорыю калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Выдатным укладам у марксісцка-ленінскую тэорыю з'явілася прамова І. В. Сталіна на канфэрэнцыі аграрнікаў-марксістаў у снежні 1929 года. У гэтай прамоце таварыш Сталін даў глыбокі аналіз прыроды калгаснаў, як сацыялістычнай формы гаспадаркі, абгрунтаваў пераход да палітыкі суцэльнай калектывізацыі сельскай гаспадаркі і на гэтай аснове ліквідацыі кулацтва як класа. Таварыш Сталін разграміў правапартуністычную тэорыю «самацёку» ў сацыялістычным будаўніцтве.

Пад кіраўніцтвам І. В. Сталіна партыя і ўрад правялі самую старанную падрыхтоўку да калектывізацыі сельскай гаспадаркі. У гэтым ствараліся новыя вытворчы сілы, укаранялася новая тэхніка, трактары, камбайны, сталі з'яўляцца трактарысты, камбайнеры, мяханікі.

Выкрыўшы правых капітулянтаў, як агентаў і абаронцаў кулацтва, таварыш Сталін у барацьбе супраць правых агрутаў усю партыю і павёў яе на штурм апошняга аплоту капіталістычнай эксплуатацыі — кулацтва.

Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна большэвіцкая партыя, Савецкая дзяржава пры падтрымцы шырокіх мас сялянства правялі суцэльную калектывізацыю сельскай гаспадаркі, ліквідацыю кулацтва як класа. Гэта быў найглыбейшы рэвалюцыйны пераворот, раўназначны па сваіх выніках рэвалюцыйнаму пераворату ў кастрычніку 1917 года.

З устанавленнем калгаснага ладу ў вёсцы сялянства назаўсёды вызвалілася ад кулацкай кабаны і ад галечы. Намаганні савецкага народа, большэвіцкай партыі, вялікага Сталіна ў нашай краіне створана самая механізаваная, самая буйная, самая прадукцыйная, сацыялістычная сельская гаспадарка.

Палітыка сацыялістычнай індустрыялізацыі краіны і калектывізацыі сельскай гаспадаркі ажыццяўлялася ў абставінах жорсткай класвай барацьбы. Таварыш Сталін шліфа сачыў за манёўрамі класавых ворага, прадаўчы яго дзеянні, выкрыў новыя метады барацьбы класавых ворагаў і заклікаў партыю павялічыць пільнасць, умацніць ахову сацыялістычнай уласнасці, асновы савецкага ладу, усмярша ўмацоўваць дыктатуру пролетарыята.

У той час, як у капіталістычным свеце бужавалі эканамічны крызісы, таварыш Сталін у сваім справадачым даклаце ЦК ВКП(б) на XVII з'ездзе (1934 г.) павёў вынікі гістарычных перамог сацыялізма ў СССР. Перамога палітыка індустрыялізацыі краіны, палітыка калектывізацыі сельскай гаспадаркі. Перамога вучэнне аб магчымасці пабудовы сацыялізма ў адной краіне. Сацыялістычны ўклад стаў нешчэднае палупітчы сілай. С. М. Кіраў выказаў агульнае пачуццё савецкіх людзей, калі ў 1934 годзе сказаў пра таварыша Сталіна, як пра вялікага патхніцеля і арганізатара ўсіх перамог сацыялізма: «Магутная воля, велізарны арганізатарскі талент гэтага чалавека забяспечылі партыі свечасловае праддзяленне вялікіх гістарычных паваротаў, звязаных з пераможным будаўніцтвам сацыялізма».

У выніку ажыццяўлення сталінскіх пяцігодковых планаў каронным чынам змянілася аблічча нашай краіны. Ствараліся праца савецкіх людзей, натхніцель і накіроўваемы партыяй на чале з І. В. Сталіным да вялікіх мэт пабудовы сацыялізма, ператварыла нашу краіну, ператварыла яе з аграрнай у індустрыяльную, з дробняляйскай у краіну самага буйнага перадавога сацыялістычнага земляробства. У краіне адбылася сапраўдны культурная рэвалюцыя, створана свая народная інтэлігенцыя. Сацыялізм у СССР быў пабудаваны.

І. І. В. Сталін—саратнік В. І. Леніна ў барацьбе за стварэнне большэвіцкай партыі і Савецкай дзяржавы

Ленін і Сталін, вялікі прадаўжальнікі справы і вучэння Маркса і Энгельса, выступілі на арэну рэвалюцыйнага руху ў канцы XIX стагоддзя, калі цэнтр савецкага рабочага руху стаў пераходзіць з Заходняй Еўропы ў Расію. Царская Расія была вузлым пунктам усіх супярэчнасцяў імперыялізма. У Расіі наспявала найвялікшая народная рэвалюцыя, на чале якой стаяліся самы рэвалюцыйны ў свеце расійскі пролетарыят, які рос і ўмацаўся і меў тагова сур'ёзнага саюзніка, як рэвалюцыйнае сялянства Расіі. Расія з'явілася радзімай тэорыі і тактыкі пролетарскай рэвалюцыі, разлімай ленініска-марксісцкай эпохі імперыялізма і пролетарскай рэвалюцыі, а правадзёр усёй камуністаў Ленін—яго творцам.

Бліжэйшым саратнікам Леніна ў справе выпрацоўкі ідэалогіі і палітыкі ленінізма, стварэння рэвалюцыйнай марксісцкай партыі, партыі новага тыпу, партыі ленінізма, якая здольна павесці пролетарыят на заваяванне ўлады, быў таварыш Сталін.

Іосіф Вісарыянавіч СТАЛІН (Джугашвілі) нарадзіўся 21 снежня 1879 года ў гор. Горы, Тыфліскай губерні, у сям'і грузінскага рабочага. У рэвалюцыйны рух Сталін уступіў у 15-гадовага ўзросту, калі ён звязваўся з падпольнымі групамі (усякі марксістаў, якіх жылі ў Закаўказзі). Сталін многа і ўпарта працуе над сабой, ставіўшы адзін за адным марксістам.

У жніўні 1898 года Сталін уступае ў тыфліскую арганізацыю Расійскай сацыял-дэмакратычнай рабочай партыі. Пад кіраўніцтвам Сталіна створана ленінска-іскраўская большэвіцкая арганізацыя, разгортаецца масавы рэвалюцыйны рабочы рух у Закаўказзі.

З самага пачатку сваёй рэвалюцыйнай дзейнасці Сталін ішоў па ленінскаму шляху. Сталін убачыў у Леніне правільна і настаўніка сапраўднай марксісцкай рэвалюцыйнай партыі, кіраўніка вышэйшага тыпу, горнага арца, які не ведае стохаў ў барацьбе. Сталін праніска бязмежнай верай у рэвалюцыйны гений Леніна, стаў яго верным вучнем і саратнікам.

Стварыў Сталіным у верасні 1901 года першую недзягальную грузінскую сацыял-дэмакратычную газету «Врэзэа» («Барацьба») паслядоўна праводзіла ідэй ленінскай «іскры». У першым-жа сваім артыкуле аб задачах партыі Сталін пісаў: «Вялікая энергія нараджаецца толькі для вялікай мэты».

Ленін і Сталін павялі пролетарыят Рэсіі да вялікіх мэт.

Калі на II з'ездзе партыі адбыўся раскол РСДРП на большэвікоў і меншавікоў, Сталін рашуча стаў на бок Леніна, большэві

Вялікі правадыр і настаўнік комуністычнай партыі і савецкага народа

(Зачыненне).

адкрыцці навукі, у тым ліку атамнай энергіі, служаць магутным сродкам пільнавання да гэтага часу тэхнічнага прагрэса, які забяспечвае далейшы рух нашай краіны да камунізма. Па ўказанню І. В. Сталіна шляху развіцця садружства савецкіх вучоных з перадавымі рабочымі, інжынерамі, тэхнікамі, калгаснікамі ў імя пабудовы камунізма ў нашай краіне.

Па сталінскіх прадначартаных перадавальваюцца класавыя адрозненні паміж рабочымі і сялянамі-калгаснікамі, граі паміж імі і інтэлігенцыяй, працігласць паміж горадам і вёскай і працігласць паміж фізічнай і разумовай працай; паспяхова ўсасабляецца ў жыццё вялікае сталінскае заданне—зрабіць усіх рабочых і сялян культурнымі і адукаванымі.

І. В. Сталін адкрыў і абгрунтаваў, што стыханасць рух пракадавае шлях да камунізма, ён мае ў сабе зерне тагога культурна-тэхнічнага ўздыму працоўных, які вядзе да ліквідацыі працігласці паміж разумовай і фізічнай працай. Савецкія людзі са спадчынай, якое нахрыў І. В. Сталін, зрабілася цалкам усенародным рухам.

Пераход да камунізма патрабуе стварэння багаці не толькі матэрыяльных, але і духоўных выгодаў, росквіту навукі, мастацтва, росквіту ўсіх творчых сіл, здольнасці і талентаў працоўных, росквіту сацыялістычных напів і іх культуры.

Культура народаў СССР развіваецца пад сцягам вялікіх ленинска-сталінскіх ідэй. У выдатным творы таварыша Сталіна «Нацыянальнае пытанне і ленинізм» указваецца, што сацыялістычныя напів з'яўляюцца больш згуртаванымі, жыццезольнымі і агульнанароднымі, чым любая буржуазная напів. Сацыялістычныя напів СССР, рухаючыся наперад да камунізма, гварыць сваю нацыянальную на форме, сацыялістычную па смесце культуру, кіруючыся вялікімі ідэямі Ленина і Сталіна.

Таварыш Сталін вучыць савецкіх дзячоў культуры, што ў іх няма і не можа быць інтарэсаў, акрамя інтарэсаў народа, што яны павінны кіравацца палітыкай камуністычнай партыі, якая складае жыццёвую аснову савецкага ладу, што ў іх асродкіх не гэта прывядыць да бездзейнасці, апалітычнасці, гітлага лібералізма і нізкакаваловства перад гітлага буржуазнай ідэалогіяй і «культурай». Рацённі ЦК ВКП(б) па ідэалогічных пытаннях, прынятыя па ініцыятыве таварыша Сталіна, узбройваюць дзячоў савецкай культуры вострай зброяй барацьбы за камунізм, узнікаюць на новы, больш высокі ўзровень сацыялістычную культуру. Савецкі народ чакае ад сваіх вучоных, пісьменнікаў, мастакоў новых высокаідэйных твораў, вартых вялікай сталінскай эпохі, якія нахрыюць на новыя павыжшы ў барацьбе за камунізм.

Таварыш Сталін вучыць, што барацьба ісвага, перадавога, прагрэсіўнага супраць староста, аджываючага ёсць закон усялякага развіцця. Таварыш Сталін заклікае савецкіх людзей не зазнавацца і не спачываць на дзяхах, а быць неперырымным у барацьбе з недахопамі ў працы. Без крытыкі і самакрытыкі няма руху наперад. Крытыка і самакрытыка — гэта асаблівая заканамернасць і рухаючая сіла развіцця савецкага грамадства, адкрытая геліем

І. В. Сталіна. Усемернае развіццё крытыкі і самакрытыкі — неабходная ўмова паспяховага будаўніцтва камунізма.

Таварыш Сталін вучыць, што асноўнай кіруючай сілай савецкага грамадства ў барацьбе за пабудову камунізма з'яўляецца камуністычная партыя. Пад мудрым кіраўніцтвам таварыша Сталіна расце, малее і загартоўваецца наша слаўная камуністычная партыя, нахрыццель і арганізатар усіх перамог камунізма. Партыя штодзённа кіруе самай складанай гаспадарчай і культурна-выхаваўчай дзейнасцю Савецкай дзяржавы, якая з'яўляецца галоўнай зброяй пабудовы камунізма.

Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна партыя выхоўвае савецкіх людзей у духу камунізма, у духу савецкага патрыятызма і дружбы народаў і вядзе неперырымую барацьбу супраць рэшткаў капіталізма ў сьведомасці людзей. Партыя ўдзямае пачупіць савецкай нацыянальнай гордасці, выхоўвае нашу моладзь багэраў, якая верыць у сваю справу, якая гатова пераадолець усялякія перашкоды на шляху да камунізма.

Ленін і Сталін вучыць, што адной з важнейшых рыс будаўніцтва новага, сацыялістычнага грамадства з'яўляецца свядомая і актыўная гістарычная творчасць самых шырокіх народных мас.

Таварыш Сталін выкрывае рэакцыйныя тэорыі аб тым, што эксплаататары нібы не могуць абійсціся без эксплаататараў.

Таварыш Сталін паказвае, што працоўныя масы могуць пабудавать новае грамадства без эксплаататараў і супраць эксплаататараў. Усеветнагістарычны перамог сацыялізма ў СССР, а таксама спелых сацыялістычнага будаўніцтва ў краінах народнай дэмакратыі з'яўляюцца бліскучым спярджаннем вучэння Ленина—Сталіна.

Вялікай заслугой І. В. Сталіна з'яўляецца тое, што ён ва ўвесь рост паставіў задачу прыгнечання працоўных жанчын да будаўніцтва новага грамадства, падкрэсліўшы з усіх сілай важнейшую ролю жанчын—работніц і сялянак у гаспадарчым і грамадска-палітычным жыцці краіны, указваў, што жанчын з'яўляюцца вялікай сілай. Таварыш Сталін паставіў задачу больш смела і больш рашуча вылучаць жанчын на кіруючую работу ў вытворчасці, у дзяржаўным і партыйным апарате, у будаўніцтве культуры. Гэтая задача пильна выконваецца ў нашай краіне. Аб гэтым сведчыць актыўны ўдзел працоўных жанчын у будаўніцтве сацыялізма ў глыт трох сталінскіх пяцігодкаў, у годы Вялікай Айчыннай вайны і ў годы пасляваеннага будаўніцтва камунізма. Гэта залада, паставіўшая І. В. Сталіным, павінна і надалей быць у цэнтры ўвагі партыйных арганізацый.

Магутны ўсенародны ўдзел савецкага патрыятызма, сацыялістычнага спадарыцтва характарызуе пасляваенны перыяд будаўніцтва камунізма. Гэты ўдзел знаходзіць сваё выяўленне ў працоўных падзвігах савецкіх людзей. У сваіх пісьмах да любімага правадыра працоўныя выказваюць запавятыя думкі і непахісную волю ісці наперад па ленинска-сталінскаму шляху, да камунізма. Ідзі І. В. Сталіна — вялікага

АДДЕЛ ПРАПАГАНДЫ І АГІТАЦЫІ ЦК ВКП(б)
ІНСТЫТУТ МАРКСА—ЭНГЕЛЬСА—ЛЕНИНА ПРЫ ЦК ВКП(б)

зодчага камуністычнага грамадства, ято балькоўскія клопаты аб кожным новым парастку камунізма, аб людзях—будаўніках новага грамадства акрыляюць савецкіх людзей. Расце сталінская армія перадавікоў, наватараў, Герояў Сацыялістычнай Працы, лаўрэатаў Сталінскай прэміі.

Геліальныя творы вялікіх карыфеў марксісцка-ленинскай навукі В. І. Ленина і І. В. Сталіна вывучаюцца цалер мільёнамі камуністаў і беспартыйных. Па іх працах савецкія людзі вучацца будаваць камунізм. Больш шырока і больш глыбока вывучаць вялікае ленинска-сталінскае вучэнне, вывучаць біяграфіі Ленина і Сталіна, іх творы, каб лпчэ лешчэ змагацца за пабудову камунізма—надзейная задача нашых кадраў, усіх савецкіх людзей.

У Савецкім Саюзе пад кіраўніцтвам І. В. Сталіна адзіцца ў неперырунае цолае дзве вялікія сілы — народ і камунізм. Іааш народ ідзе наперад пад кіраўніцтвам слаўнай камуністычнай партыі, узброенай усеперамагаючай марксісцка-ленинскай тэорыяй, пад кіраўніцтвам любімага бацькі, настаўніка і правадыра працоўных—таварыша Сталіна. У гэтым—крыніца сілы і неперажанасці савецкага народа. У гэтым—зарука перамогі камунізма ў нашай краіне.

Іама такой сілы ў свеце, якая змагаецца спыніць нястрымны рух савецкага народа да камунізма.

Таварыш Сталін, вялікі настаўнік і правадыр камуністычнай партыі і савецкага народа, з'яўляецца патхніцелем і тваром усіх нашых перамог, вядучай сілай партыі і Савецкай дзяржавы. Таварыш Сталін з'яўляецца насьлеўнікам і другам усяго прагрэсіўнага чалавечтва, сцяганосцам міру, дэмакратыі і сацыялізма.

Мы жывем у вялікую Сталінскую эпоху, калі адбылося тое паскарэнне ходу сусветнай гісторыі, аб якім марыў Ленін. З вялікай сілай выяўляецца любоў савецкага народа да свайго любімага настаўніка, правадыра і друга — таварыша Сталіна. Слаўную дату 70-годдзя з дня нараджэння таварыша Сталіна савецкія людзі адзначаюць новым уздымам творчай актывнасці і новым працоўным падзвігамі ў імя пабудовы камунізма. Працоўныя ўсіх краін выказваюць сваю любоў і адданасць І. В. Сталіну і гатоўнасць ісці за таварышам Сталіным у вялікай барацьбе за справу міру, дэмакратыі і сацыялізма.

З імям роднага і любімага Сталіна савецкія людзі вядуць будаўніцтва камуністычнага грамадства.

З імям дарогага Сталіна працоўныя краін народнай дэмакратыі ўступілі на шлях паспяховага будаўніцтва сацыялізма. З імям дарогага Сталіна пачысць мільёнаў арганізаваных прыхільнікаў міру змагаюцца ў абарону міру, супраць падзільшчыкаў вайны.

Імя Сталіна выяўляе веліч паданосага Савецкага Саюза і кліча да барацьбы за лепшую будучыню, за шчасце чалавечтва народы ўсяго свету.

Няхай жыве і здраўствуе доўгія, доўгія годы на радасць усяму працоўнаму чалавечтву вялікі правадыр, настаўнік і друг І. В. Сталін!

Пад мудрым кіраўніцтвам таварыша Сталіна—наперад да камунізма!

АДДЕЛ ПРАПАГАНДЫ І АГІТАЦЫІ ЦК ВКП(б)
ІНСТЫТУТ МАРКСА—ЭНГЕЛЬСА—ЛЕНИНА ПРЫ ЦК ВКП(б)

Агульнагарадскі літаратурны вечар, прывечаны М. Лынькову

Імя старэйшага беларускага пісьменніка Міхаса Лынькова шырока вядома не толькі чытачам нашай рэспублікі, але і шматлікім чытачам іншых братніх рэспублік. Грамадскае стаўленне шырока адзначыла прыжыццёвае з дна нараджэння М. Лынькова. 10 снежня ў памяшканні Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета адбыўся вечар, прывечаны творчай дзейнасці юбіляра.

За сталом прэзідыума — сакратары ЦК КП(б) М. В. Зіманін, В. А. Тамашэвіч, загадчык аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КП(б) А. Д. Малочка, намеснікі старшын Савета Міністраў БССР П. З. Калінін, А. С. Шаўроў, А. І. Зодлаў, сакратар Мінскага горама КП(б) С. Л. Саламаха, старшыня выканкома Мінскага горавета К. Н. Лугашэўскі, міністр кінематаграфіі БССР І. Красоўскі, начальнік Кіраўніцтва па справах мастацтва пры Совеце Міністраў БССР П. Лютаровіч, пісьменнікі М. Лынькоў, П. Броўка, А. Куляшоў, К. Крапіва, М. Танк, П. Глебка, І. Гутараў, В. Барысенка, Я. Маўр, П. Панчанка, П. Кавалёў і іншыя.

Вечар адкрыў уступным словам старшыня Праўлення Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР П. Броўка. Прывітанне ад імя ЦК КП(б) Б зачытаў А. Д. Малочка.

Даклад аб жыцці і творчай дзейнасці Міхаса Лынькова зрабіў Ул. Агіевіч. Докладчы характарызуе юбіляра, як пісьменніка-камуніста, чья выдатная творчасць дапамагае партыі Ленина—Сталіна выхоўваць

наш народ у камуністычным духу. Пільная творчая і грамадска дзейнасць М. Лынькова высокая адпэна савецкім урадам, які ўзнагародзіў пісьменніка трыма арданамі.

З прывітаннем юбіляру выступілі: ад Мінскага гаркома КП(б)Б—тав. Саламаха, ад Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР — Кандрат Крапіва, ад ЦК ЛКСМБ—тав. Понька, ад Міністэрства асветы БССР—тав. Вадэйка, ад Беларускага Дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ленина—тав. Гутараў, ад Акадэміі навук БССР—тав. Лупіновіч, ад музея Янкі Купалы—тав. Лупіновіч і дэлегацыя піонэраў і школьнікаў сталіцы.

У адказ юбіляра прыбылі тэлеграмы: ад Славянскага камітэта СССР, ад Праўлення Саюза савецкіх пісьменнікаў СССР, ад Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР, ад Мінскага гаркома КП(б)Б, ЦК ЛКСМБ, ад Саюза савецкіх пісьменнікаў братніх рэспублік, ад Ленінградскага аддзялення Саюза савецкіх пісьменнікаў СССР, рэдакцыі ленинградскага часопіса «Звезда», ад рэспубліканскіх газет «Звязда», «Савецкая Беларусь», «Літаратура і мастацтва», «Настаўніцкая газета», ад Кіраўніцтва па справах мастацтва пры Совеце Міністраў БССР, ад Інстытута мовы, літаратуры і мастацтва Акадэміі навук БССР і іншых арганізацый, а таксама ад дзячоў літаратуры і мастацтва.

Са словамі глыбокай пільнак партыі, ураду і таварышу Сталіну выступіў Міхас Лынькоў, які быў цэлага сутраці прысутным.

У заключэнне вечара была паказана опера «Чаравічкі».

НОВЫЯ КНІГІ

У Дзяржаўным выдавецтве БССР вышлі ў свет новыя кнігі:

В. Катаеў. Бялее парус адзінокі. Рэдакцыя вучэбна-педагагічнай літаратуры. Тыраж 20 тыс. экз., 320 стар., цана 7 руб. 50 кап.

С. Мціслаўскі. Гран—пташка вясення. (Бібліятэка школьніка). Аповесць пра Н. Э. Баумана. Тыраж 20 тыс. экз., 351 стар., цана 9 руб.

А. Гайдар. Няхай свеціць. Рэдакцыя юнацкай і дзіцячай літаратуры. Тыраж 20 тыс. экз., 32 стар., цана 1 руб.

А. Голубева. Хлопчык з Уржума. (Школьная серыя). Аповесць аб маленстве і юнацтве С. М. Кірава. Тыраж 10 тыс. экз., 208 стар., цана 5 руб. 50 кап.

Цётка. Выбраныя творы. Рэдакцыя мастацкай літаратуры. Уступны артыкул Міхаса Клімовіча. Тыраж 4 тыс. экз., 191 стар., цана 4 руб. 25 кап.

А. Міхайлаў. Цудоўная скрыня. Вершы і казкі на рускай мове. Тыраж 8 тыс. экз., 46 стар., цана 2 руб.

Па слядах нашых выступленняў.

„БЛЫТАНЫ І НЕПІСЬМЕННЫ АРТУКУЛ“

Рэдакцыя газеты «Гомельская праўда» абмеркавала артыкул, надрукаваны ў вольнай газеце ад 12/ХІ—49 г. пад назвай «Блытаны і непісьменны артыкул». Рэдакцыяная калегія прызнала крытыку артыкула Л. Кучынскай правільнай і прыняла меры да недапушчэння падобных памылак у будучым.

Н. ПАХОМАУ,
адказны рэдактар газеты «Гомельская праўда».



На IV-м з'ездзе архітэктараў.
На здымку (злева направа): інжынер В. Мандратовіч, мастак-архітэктар Г. Заборскі, архітэктары Л. Мацкевіч, Р. Гегарт, В. Гусеў, А. Брагман, А. Воінаў, В. Ярашоў.
* * *

IV з'езд архітэктараў Савецкай Беларусі

З 12 па 14 снежня ў Акруговым ДOME афіцэраў адбыўся чацвёрты з'езд савецкіх архітэктараў БССР.

З'езд адкрыў старшыня Праўлення Саюза савецкіх архітэктараў БССР А. Воінаў. Пад бурны апладысмэнты выбранаца ганаровы прэзідыум з'езда ў складзе членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Сталіным.

З дакладам «Аб задачах архітэктараў БССР» выступіў А. Воінаў.

— Сярод выдатных заваў сацыялістычнай культуры Беларусі, — гаворыць дакладчык, — творы савецкага зодства займаюць значнае месца. Сацыялістычнае будаўніцтва народнай гаспадаркі стварыла спрыяльныя ўмовы для развіцця і росту савецкай архітэктуры. Гэты рост адбываўся ва ўмовах жорсткай барацьбы з праявімі фармалізма і буржуазнага эстэцтва, з бездзейнасцю ў архітэктуры.

Тав. Воінаў падкрэслівае спыняюцца на аналізе развіцця беларускай савецкай архітэктуры з часу аднаўлення перыяду да нашых дзён, адзначае, якую вялікую ролю адгратылі для беларускіх архітэктараў гістарычныя раманы партыі аб сацыялістычнай рэканструкцыі старых і будаўніцтве новых гарадоў (чэрвень 1931 г.) і сталінскі генеральны план рэканструкцыі Масквы (1935 г.).

У пасляваенныя гады ярка вызначылася творчасць цалага раду майстроў архітэктуры. Да іх трэба аднесці: Гусева—з'яўра пабудаваных у Мінску двух буйных адміністрацыйных будынкаў і дома Кіраўніцтва Заходніх чыгунак (дом будучага); Заборскага, якому належыць аўтарства ў складанні праектаў комплексу будынкаў педгагічнага інстытута, жылых дамоў на Мігалеўскай шашы, Дома Саветаў у г.р. Палацку.

Упаўнёна і ўсё больш узасканаліваюцца скарэй майстэрства архітэктары Варакінін, Кароль, Рудэнка, Усвава, Дабужская, Бакланнаў, Елісееў і іншыя.

Асаблівую ўвагу дакладчык аддаў пытанню прапаганды архітэктуры, ітэіна-палітычнаму выхаванню архітэктараў.

Пасля даклада разгарнуліся спрэчкі. Начальнік абласнога аддзела архітэктуры г.р. Баранавічы тав. Борман у сваім выступленні спыніўся на адносінах Праўлення Саюза савецкіх архітэктараў БССР да архітэктурных работнікаў, якія працуюць у абласцях. Праўленне ні разу не практыкавала арганізацыйных творах савецкага, шырокіх абмеркаванняў новых твораў, не знаёмілася, як праектуюцца абласныя цэнтры рэспублікі. Творчыя вучоба архітэктараў, якія жывуць у абласцях, была пунчана на самацёк.

— Дзякуючы сталінскім клопатам аб крадах, — сказаў тав. Мураўёў, — наша рэспубліка мае дзесяткі тысяч выдатных спецыялістаў, якія ў дасканаласці валодаюць перадавой тэхнікай. Мы маем чамуца маць рашуча адмаўляцца ад старых метадаў будаўніцтва і пераходзіць да новых. Галоўная задача нашай далейшай работы — пераход да пачатковых хуткасных метадаў будоўлі. Таварыш Мураўёў прапануе наладзіць пильнае творчае супрацоўніцтва архітэктараў з тэхнікамі-будаўнікамі і праектаўнікамі дзюіх сумежных прафесій, большую ўвагу аддаць эканаміі драўніны ў будаўніцтве, шырокаму выкарыстанню такіх будаўнічых матэрыялаў, як клярамка і гіпс.

Начальнік Палацкага аддзела архітэктуры тав. Радкоў крытыкаваў пачальніка Кіраўніцтва па справах архітэктуры пры Совеце Міністраў БССР тав. Асмалоўскага за слабае кіраўніцтва абласнымі аддзеламі архітэктуры. На працягу гэтага года ніхто з Кіраўніцтва па справах архітэктуры ні разу не быў у Палацку, не цікавіўся, як ідзе аднаўленне горада. Апрача таго, ён указаў на не усім правільную практыку забеспячэння абласцей тыповымі праектамі. Горад Палацку яшчэ не мае поўнаснаго законнага генеральнага плана аднаўлення.

Архітэктар тав. Парсэдаваў у сваім выступленні жорстка крытыкаваў даклад старшын Праўлення савецкіх архітэктараў БССР, у якім зняпадана крытыка і самакрытыка. Тав. Парсэдаваў указаў, што ансамблева пабудова цэнтры Мінска вядзецца з памылкамі і недавальнымі прамахамі (Універмаг і Дзяржаўнае дрэнна звязаны ў архітэктурным вырашэнні). Тав. Парсэдаваў лічыць, што абвешчаны конкурс на аднаўленне Мінскай вежы на плошчы Свабоды прыводзіцца няправільна. Патрабна, каб вежа была спрагэнтавана ў ансамблі з другімі пабудовамі. У заключэнне ён сказаў, што паміж Праўленнем Саюза архітэктараў БССР і Кіраўніцтвам па справах архітэктуры пры Совеце Міністраў БССР існуюць няправільныя адносіны, якія адноўна абавязваюць на работе многіх творчых работнікаў.

— Некаторыя архітэктары БССР, — значыць тав. Рудэнка, — замест творчага асэнсавання спадчыны класічнай архітэктуры механічна капіруюць вобразы і стыль архітэктуры мінулага.

Прычынай усіх дапушчаных памылак у праектах беларускіх архітэктараў тав. Рудэнка лічыць недавальную работу Кіраўніцтва па справах архітэктуры і Саюза архітэктараў, якія не арганізавалі грамадскага абмеркавання праектаў, не разгарнулі сярод творчых работнікаў сапраўднай большавіцкай крытыкі і самакрытыкі.

Прычыным і змястоўным было выступленне архітэктара тав. Гусева. Ён прывёў рад фактаў, якія сведчаць, што пачальнік Кіраўніцтва па справах архітэктуры тав. Асмалоўскі злоўжываў сваім службовым становішчам, скапііў на шлях дзяліцтва. Нарядкімі былі прыкладныя праекты і шкоднага размеркавання будаўніцтва ў г.р. Мінску (катэджы калы ракі Свіслач будуюцца бяспланава, архітэктара 8-катэжных дамоў калы опернага тэатра таксама не вытрымлівае ніякай крытыкі).

— У 1950 годзе пачнецца будаўніцтва цэнтральнага тэлеграфу, — гаворыць тав. Гусеў. — Але ў праекце будынка ёсць шмат недахопаў. Галоўны з іх заключачення ў тым, што нарадана паміжкіанне знаходзіцца ў двары і таму архітэктурна фасада будынка. Архітэктурна Палаца культуры аўтазавада (праект Гегарта), на яго думку, носьці упаднікі мадэрнісцкага характару.

Тав. Мацкевіч спыніўся ў сваім выступленні на дасягненнях у справе ажыццяўлення генеральнага плана сталіцы рэспублікі. Для стварэння новага архітэктурнага аблічча Мінска былі прынятыя лепшыя архітэктары Масквы — Паруснікаў, Рубаненка і іншыя, якія паказалі ў сваіх творах узор новага градабудування. Над стварэннем праектаў дамоў і вуліц нямаю паправаваі беларускія архітэктары тт. Заборскі, Варакінін, Бакланнаў, Кароль, Елісееў, Парсэдаваў і іншыя.

— У Саюзе савецкіх архітэктараў БССР, — гаворыць тав. Кудравіцкі, — няма класатаўных адносін да малодзых кадраў, ніхто не турбуецца аб іх росце. Тав. Кудравіцкі закранае пытанне планіроўкі тэрыторый, якія прылягаюць да тэрыторыяў існуючых. Ён прапануе максімальна выкарыстоўваць матэрыяльныя элементы горада, якія захаваліся цэлымі, пачынаючы ад фундамента да непашкоджанай падземнай камунікацыі.

Галоўны інжынер Галоўмінбуда тав. Гольдэвін адзначыў вялікую ролю, якую адгратылі беларускія архітэктары ў аднаўленні сталіцы. Але многа творчых работнікаў не з усіх адказнасцю адбасціца да праектавання аб'ектаў будаўніцтва. У выніку — ёсць рад праектаў, у якіх сустракаюцца грубыя памылкі, недароўкі, эфкеты.

У працэсе будаўніцтва кінатэатра «Перамога» і Гускага драмтэатра з-за некладнасці праектаў давялося перавыдаць іх звыш 30 тысяч рулоў. Забвядаржэнне праектаў праходзіць у многіх вышадках фармальна, без шырокага і грунтоўнага абмеркавання. Мезаходна, каб архітэктары ў одаучым праектаваць будаўнічыя аб'екты з улікам прымянення новых будаўнічых тэхнік. Тав. Гольдэвін крытыкаваў архітэктурна-будаўнічы кантроль г. мінскі за дрэнную работу.

— У сельскай мясцовасці, — сказаў намеснік Міністра камунінальнага гаспадаркі БССР тав. Варно, — ідзе велзарнае культурнае будаўніцтва. Будуюцца новыя школы, клубы, хата-чыталні. Аднак кантроль за ооку архітэктараў над гэтым будаўніцтвам не ажыццяўляецца. У выніку — фундаменты многіх школ давялося пераразаяць. Тав. Варно асаблівую ўвагу звяртае на рэканструкцыю раённых цэнтраў. Іны павінны мець аблічча чыстых культурных арадкаў, у якіх сацыялістычная архітэктурна зоміе сваё пасажнае месца.

У сваім выступленні тав. Заборскі адзначыў, што чацвёрты з'езд архітэктараў БССР непадоўжана надрхтываны. У асноўнай частцы з'езда павінна было стаіцца аб творчасці архітэктараў. Аднак, тамне не ўзята на прынцыповую пуню. Тав. Заборскі спыняе ўвагу на ленині аўтарскага нагляду за будаўніцтвам і планаванні ў праектаванні.

Аб нацыянальнай форме беларускай савецкай архітэктуры гаварыў тав. Ігараў. Гэтае пытанне велікі мала ставілася на паседжанні Саюза, яго амаль было забыта. Аднак, стварэнне сапраўдных народных твораў архітэктуры — нашпершы абавязак усіх творчых работнікаў. Тав. Ігараў зазначае, што архітэктар Гегарт стаў на шлях механічнага пераімання рускай архітэктуры другога паловы 19 стагоддзя без творчага перасэнсавання. Тав. Гегарт згу боў пачуцце новага, якое было ў яго ў існай работе. Станоўча трэба апаць ашошай работы архітэктара Заборскага, які знайшоў многа новых і пільных элементаў у архітэктурным вырашэнні раду дамоў і ў асаблівасці — педістытута.

У спрэчках выступілі: пачальнік галоўнага Кіраўніцтва прамысловага будаўніцтва пры Совеце Міністраў БССР тав. Намеснік, галоўны інжынер Белдэзпраекта тав. Нананечны, пачальнік архітэктурна-будаўнічага кантролю г.р. Мінска тав. Філіпоўскі,